

Vlada Crne Gore
Predsjednik

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

AmCham Montenegro

Broj D-102/2016

Podgorica, 15.6. 2016 god.

BR:01-2517

Podgorica, 10.06.2016.

AMERIČKA PRIVREDNA KOMORA U CRNOJ GORI

n/r predsjednici Upravnog odbora, g-đi Katarini Bulatović

Poštovana gospođo Bulatović,

Zahvaljujem na Vašem dopisu od 16. maja 2016. godine i ranijem pozivu za učešće na poslovnom ručku od 10. maja.

Kao i Vi, dijelim pozitivne utiske sa ovog događaja i isti smatram uspješnim i veoma konstruktivnim sa aspekta doprinosa daljem unapređenju poslovnog ambijenta u Crnoj Gori.

Žao mi je, što zbog ograničenog vremena, nije bilo mogućnosti da razgovaramo i na ostale teme koje su predmet interesovanja članica AmCham-a.

U skladu sa navedenim, dostavljamo odgovore na pitanja koja su predstavnici AmCham planirali postaviti tokom događaja.

Nadam se da će navedeni odgovori biti adekvatni i vjerujem da će članice Američke privredne komore, u saradnji sa Vladom i ostalim akterima u društvu, nastaviti da daju zapažen doprinos ukupnom progresu crnogorske ekonomije.

S poštovanjem,

Miro ĐUKANOVIĆ

PPRILOG: ODGOVORI NA PITANJA

- 1. U kojem dijelu/obimu je postojeći Zakon o privrednim društvima ocijenjen od strane predlagača kao „zreo“ za promjenu, te, u tom smislu, sa kojim očekivanjima se pristupilo procesu donošenja novog Zakona o privrednim društvima i u kojoj fazi rada na nacrtu Zakona je trenutno radna grupa pri Ministarstvu ekonomije?**

Odgovor: U prethodnom periodu je bilo interesovanja i privrednih asocijacija, između ostalih i Američke privredne komore, za izmjene Zakona o privrednim društvima i predstavnici Ministarstva ekonomije su dobili i određene komentare koji su razmatrani sa budnom pažnjom.

Ministarstvo ekonomije je obrazovala međuresorsku radnu grupu i privela je kraju izradu Predloga zakona o privrednim društvima, čije se usvajanje planira u IV kvartalu 2016. godine. Planirano je da se obave i dodatne konsultacije sa svim asocijacijama i udruženjima privrednika prije stavljanja na javnu raspravu Predloga ovog zakona, kako bi imali sveobuhvatan pristup za ovaj možda i najvažniji sistemski zakon za poslovanje privrednih društava.

Postojeće zakonsko rješenje je redovno je usaglašavano sa većinom ključnih promjena u privrednom pravu Evropske unije i Crna Gora je već ostvarila visok stepen usklađenosti sa EU zakonodavstvom u oblasti privrednog prava, što je prepoznala i EK.

Ipak, kako zbog nekih konceptijskih neprilagođenosti, tako i zbog pravno-tehničke sistematike, tekst važećeg Zakona o privrednim društvima je značajno opterećen brojnim izmjenama i dopunama, te je stav većine stručnjaka u ovoj oblasti, da je neophodno donijeti novi i sveobuhvatan Zakon o privrednim društvima.

U sadašnjem Zakonu ne postoje odredbe o prekograničnom spajanju što je logična posljedica činjenice da je prekogranično spajanje zapravo osmišljeno kao koncept razrade jedinstvenog tržišta EU. Tako će određena pravila koja se odnose na prekogranično spajanje biti dio novog Zakona. Ta pravila uključuju: pojednostavljena pravila o prekograničnom spajanju putem preuzimanja od strane društva koje posjeduje sve akcije društva koje je predmet preuzimanja, temeljno ispitivanje legalnosti prekograničnog spajanja, kao i učešće zaposlenih.

Sagledale su se i mogućnosti za uvrštavanje odredbi o Statutu za evropsko društvo (Societas Europaea) ili o Evropskoj ekonomskoj interesnoj grupaciji (EEIG), u novi Zakon o privrednim društvima, ali je ostavljeno da se posebnim zakonom detaljnije razradite ove odredbe. Uvođenjem tih novih oblika privrednih društava omogućiće se svim zainteresovanim (fizičkim i pravnim) licima, posebno onima koji dolaze sa teritorije drugih država članica Evropske unije, ostvarivanje prednosti koje ta dva nadnacionalna oblika društva omogućuju pri prekograničnom ekonomskom djelovanju.

Takođe, razmotrile su se zloupotrebe osnivača društva sa ograničenom odgovornošću ili direktora i pokušaće se Zakonom definisati mogućnosti za sankcionisanje ovih zloupotreba.

Dodata vrijednost zakona će biti i to što su uvrštene preporuke EU koje nisu obavezujuće, ali koje će znatno poboljšati zakon. Materija, odnosno pravna tekovina privrednih društava Evropske unije obuhvata brojne direktive gdje su sadržana pravila o osnivanju, registraciji, podjeli akcionarskih društava, domaćim i prekograničnim spajanjima, preuzimanju akcionarskih društava, pravima akcionara, povezivanje registara, zahtjevima u pogledu kapitala i zahtjevima za transparentnošću poslovanja.

Segment prava privrednih društava obuhvata i preporuke o politici naknada za direktore kotiranih akcionarskih društava, te preporuke o ulozi nezavisnih direktora i članova nadzornog odbora kotiranih društava, kao i komisija odbora ovih društava. Ove preporuke, predstavljaju poželjna regulatorna rješenja određenih odnosa u oblastima koja regulišu.

Ključna komponenta rada nakon izrade Zakona biće da se obezbijedi da sve grupe, koje su na bilo koji način uključene u implementaciju, budu obučene ili informisane. Neke od tih aktivnosti, posebno u vezi sa edukacijom javnosti, će biti izvršene u koordinaciji sa Američkom privrednom komorom i drugim udruženjima privrednika.

2. Kada je riječ o Zakonu o strancima, Vlada je uvažila jedan dio sugestija poslodavaca u pogledu liberalizacije postupka regulisanja dozvole za privremeni boravak i rad, što predstavlja pozitivan signal. Međutim, postoje određene dodatne sugestije, koje nisu uvažene, a prepoznate su kao bitne za sveukupan poslovni ambijent u Crnoj Gori. U vezi sa tim, da li se može očekivati da će Vlada u narednom periodu biti spremna da pruži priliku predstavnicima poslovnih udruženja da uzmu učešće u pripremi zakonskih rješenja, jer smatramo da naše članstvo može svojim bogatim iskustvom u primjeni zakona značajno da doprinese boljim zakonskim rješenjima?

Odgovor: Od početka primjene važećeg Zakona o strancima („Službeni list CG“, br. 56/14, 28/15 i 16/16), veliku pažnju su izazvali čl. 64 i 66 Zakona, pa je iz tog razloga Skupština Crne Gore, u maju 2015. godine, donijela Zakon o izmjeni Zakona o strancima ("Službeni list CG", broj 28/15), kojim je odložena primjena čl. 64, 66 i 133 Zakona, do 1. novembra 2015. godine. Članom 64 stav 1 Zakona propisano je da privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja stranca može se izdati samo ako na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore nema nezaposlenih lica koja ispunjavaju uslove za zasnivanje radnog odnosa na poslovima na koje se dozvola odnosi ili je lice sa evidencije Zavoda za zapošljavanje odbilo zasnivanje radnog odnosa na tim poslovima (a sve u vezi sa članom 66 Zakona kojim je propisano da poslodavac može dati pisanu ponudu za zapošljavanje stranca, nakon dobijanja potvrde od strane Zavoda za zapošljavanje da na evidenciji Zavoda nema nezaposlenih lica koja ispunjavaju uslove za zasnivanje radnog odnosa na poslovima na koje se ponuda odnosi ili je lice sa evidencije Zavoda za zapošljavanje odbilo zasnivanje radnog odnosa na tim poslovima).

Međutim i poslije 1. novembra 2015. godine, bilo je poteškoća u primjeni čl. 64 i 66 Zakona o strancima, pa je iz tog razloga Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. decembra 2015. godine, utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, koji je usvojen od strane Skupštine i objavljen u „Službenom listu CG“, broj 16/16, a kojim su čl. 64 i 66 Zakona o strancima izbrisani. Na taj način je riješeno ovo pitanje koje je u praksi izazivalo dosta poteškoća.

U izradi novog Zakona o strancima, čije je donošenje shodno Programu rada Vlade Crne Gore planirano za IV kvartal 2016. godine, očekuje se aktivno uključivanje predstavnika privrednih udruženja u pripremi ovog propisa.

3. Članice AmCham-a su veoma zabrinute što se u Prostornom planu Obalnog područja Crne Gore planira ukidanje građevinskog zemljišta za lokacije koje još uvijek nisu privedene namjeni. Ukoliko se u završnom dokumentu, i pored velikih primjedbi od strane vlasnika zemljišta, ipak usvoji tako drastično rješenje, da li Vlada Crne Gore planira u svom budžetu odštetni fond za one vlasnike čije nekretnine - zemljište će biti obezvrijedeno?

Odgovor: Prostorni plan posebne namjene za obalno područje je prvi planski dokument poslije Regionalnog prostornog plana južnog Jadrana (1968.) koji na integralan način sagledava Primorski region Crne Gore. Donošenje ovog plana je preduslov razvoja Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije, budući da prednost daje izgradnji novih objekata osnovnog turističkog smještaja, u prvom redu hotelima. Plan svojim rješenjima ne utiče na stečena prava vlasnika građevinskog zemljišta, koja su ostvarili dobijanjem građevinske dozvole. Stoga se ne planira nikakav odštetni fond, budući da plan poštuje stečena prava na gradnju.

4. Vlada je na sjednici 21. februara utvrdila predlog Zakona o izmjenama Zakona o radu u cilju usaglašavanja sa novim Zakonom o upravnom postupku. Ovaj predlog Zakona je negativno ocijenjen od strane poslovne zajednice u Crnoj Gori, jer se njim, pored ostalog, brišu pravila za dostavu akata zaposlenom, što je ocijenjeno kao ugrožavanje pravne sigurnosti i poslodavaca i zaposlenih. Poslovna udruženja su se već obraćala nadležnom Ministarstvu, kao i Skupštini Crne Gore, jasno ukazujući na probleme sa kojima ćemo se suočiti ukoliko ovaj predlog bude usvojen. Molimo Vas da nam ukažete na stav Vlade o razmotranju povlačenja ovog Zakona iz skupštinske procedure i pružanju prilike socijalnim partnerima da isti usaglase, budući da nisu bili uključeni u proces njegove pripreme.

Odgovor: Zakon o upravnom postupku donijela je Skupština Crne Gore u decembru 2014. godine.

Novi zakon je usaglašen sa evropskim principima i standardima „dobre javne uprave „ i uspostavlja pravni okvir upravnog postupka koji osigurava građanima i pravnim licima ostvarivanje prava u saglasnosti sa Principima javne uprave koji je izradila SIGMA kroz projekat reforme javne uprave.

Od donošenja Zakona o upravnom postupku, do početka njegove primjene u praksi potrebno je da se posebni postupci usaglase sa ovim zakonom koji je krovni za upravno postupanje. Upravni postupak je u svim državama jedan od stubova funkcionisanja javne uprave, zbog čega se ovim usaglašavanjem posebnih pojedinih postupaka smanjuju administrativne prepreke prilikom ostvarivanja prava građana.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao predlagač Zakona o upravnom postupku, je preliminarnom analizom 497 zakona u pravnom sistemu Crne Gore, koja je urađena u julu 2014. godine, po oblastima i djelokrugu rada resornih ministarstava, utvrdilo da u čak 367 zakona postoje odredbe koje treba uskladiti sa novim ZUP-om (institut konačnosti, odbacivanja, shodne primjene ZUP-a, zaključka, ništavosti, povrede pravila postupka itd).

Vlada Crne Gore je zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da prati i informiše Vladu o dinamici harmonizacije posebnih zakona (među kojima je i Zakon o radu) sa novim Zakonom o upravnom postupku.

Kako novi Zakon o upravnom postupku više ne poznaje institut shodne primjene Zakona o upravnom postupku, te je isti morao da se briše iz svih zakona, što znači da se novi Zakon o upravnom postupku neposredno primjenjuje u pogledu pravila postupka uključujući i pravila za dostavu akata zaposlenom. Iz tog razloga ne postoji osnov za ugrožavanje pravne sigurnosti poslodavaca i zaposlenih donošenjem izmjena i dopuna Zakona o radu, iz razloga što će se za dostavu akata zaposlenom neposredno primjenjivati odredbe novog Zakona o upravnom postupku.

Ovu priliku koristim da Vas takođe obavijestim, da se u Skupštinskoj proceduri trenutno nalazi Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o upravnom postupku, kojim se predlaže primjena ovog zakonskog rješenja od 1. januara 2017. godine.

5. Prema najnovijem Zakonu o zdravstvenom osiguranju, u dijelu koji se odnosi na finansiranje obaveznog zdravstvenog osiguranja, u članu 57. se predviđa da se sredstva obezbjeđuju, osim iz doprinosa i budžeta, i na druge načine koje Zakon propiše. Prema informacijama koje smo dobili u Ministarstvu zdravlja, planirano je da se novim Zakonom o akcizama definišu sredstva koja bi se odvajala za liječenje rijetkih bolesti i transplatacionih programa. Da li nam možete reći više o tome kada će Zakon o akcizama biti donesen i precizirati kada će se ta sredstva moći iskoristiti za liječenje rijetkih bolesti?

Odgovor: U skladu sa dokumentom Strukturne reforme u zdravstvenom sistemu sa akcionim planom 2015-2017.godine koji je Vlada Crne Gore usvojila u julu 2015.godine, planirana je aktivnost podnošenje inicijative od strane Ministarstva zdravlja za:

- dopunu Zakona o akcizama, za I kvartal 2017.godine;
- dopunu Zakona o koncesijama, za I kvartal 2017.godine.

Navedeno će se predložiti radi izdvajanja odgovarajućeg procenta od prihoda ostvarenih od akciznih proizvoda odnosno iz koncesione naknade kao dodatnih sredstava za finansiranje zdravstvene zaštite.

Razlog za podnošenje ove inicijative, bazira se na činjenici da u domenu promocije zdravlja i prevenciji bolesti, akcizni proizvodi (duvanski proizvodi, alkohol, gazirana pića) koji se konzumiraju ili se konzumiraju u količinama većim od dozvoljenih, mogu biti uzrok pogoršanja zdravlja građana, a da se korišćenjem koncesionih dobara ograničava korišćenje određenih prirodnih dobara (zagađivanje vazduha, vode i zemljišta) koji takođe imaju negativan uticaj na zdravlje stanovništva.

Dakle, postoji potreba da se sistemski riješi ovaj problem kroz izmjene više zakonskih rješenja, što će prema sadašnjim planovima, biti predmet aktivnosti Vlade uz širok konsultativni proces u 2017. godini.

6. Vlada Crne Gore je 2014. godine, u cilju unapređenja kvaliteta dostupnosti lijekova u Crnoj Gori, donijela odluku i zadužila Fond za zdravstveno osiguranje da ugovori snabdijevanje osiguranika lijekovima na recept sa privatnim apotekama i na taj način izjednači privatni i državni sektor. Projekat realizacije recepata u privatnim apotekama je ocijenjen kao uspješan od strane svih zainteresovanih strana (pacijenata, Ministarstva zdravlja, Fonda za zdravstveno osiguranje i privatnih apotekara). Međutim, ugovori sa privatnim apotekama su raskinuti, pa građani Crne Gore od novembra 2015. godine lijekove na recept ne mogu podići u privatnim apotekama. Želimo da Vas pitamo kakvi su dalji planovi Vlade Crne Gore, kako bi zdravstveni sistem vratila na kurs prethodno utvrđenih reformi, sa ciljem da osiguranicima Fonda omogući nesmetano ostvarenje zakonskih prava u svim apotekama (i državnim i privatnim) koje ispunjavaju neophodne uslove?

Odgovor: Od strane Američke privredne komore Ministarstvu zdravlja i Fondu za zdravstveno osiguranje je u novembru mjesecu 2015. godine dostavljen akt, sa preporukom, da se i u 2016. godini zaključi ugovor sa privatnim apotekama, radi mogućnosti građanima da ravnopravno u državnim i privatnim apotekama realizuju svoje pravo iz Zakona o zdravstvenom osiguranju, po kom je Ministarstvo zdravlja dostavilo odgovor aktom broj 51-641/2015 od 17.11.2015. godine, a koji Vam dostavljamo u prilogu.

Zaključivanje ugovora sa privatnim apotekama u 2015. godini, bio je vremenski ograničeni ugovoreni projekat, koji je realizovao Fond za zdravstveno osiguranje, a po zaključku Vlade Crne Gore broj 08-641 od 13. marta 2014. godine i u cilju stvaranja uslova da građanin, kojem je propisan potreban lijek, ima mogućnost da isti podigne i u privatnoj apoteci, te da se razriješi, u tom vremenu aktuelna nestašica lijekova. Takvi ugovori su zaključeni za potrebe građana, a nikako za potrebe apoteka ili radi stvaranja mogućnosti komercijalnih tržišnih uslova apotekama.

Stabilizacijom snabdjevenosti državnih apoteka lijekovima, istekom ugovornog roka, i eliminisanjem nestašice lijekova, ugovori su raskinuti. Po pritužbama privatnih apoteka, odlučivali su zaštitnik građana- ombudsman i Agencija za zaštitu konkurencije, i bez date su ocjene zakonitosti tih ugovora. Ova stabilizacija je održana i stvoreni su uslovi, da u obezbijedenoj mreži apoteka (državnih) građani mogu dobiti potrebni lijek i realizovati propisani recept, pa čak i u mjestima, u kojima nema osnovanih privatnih apoteka.

Opredjeljenje je i dalja aktivnost Vlade Crne Gore da se održe uslovi da građani kojima je propisan lijek, taj lijek bude obezbijeden, i da građanin u svakom trenutku može doći do potrebnog lijeka, što se sada uspješno realizuje preko ZU Apoteke Crne Gore "Montefarm". Ukoliko se iz bilo kog razloga, promijene za sada postignuti uslovi obezbijedenosti lijekovima u državnim apotekama, cijeniće se potreba, da koristeći takav ili neki drugi model, građanima budu dostupni lijekovi i realizacija recepata na za njih najjednostavniji i najbolji način.